

INSTRUCȚIUNI
privind examinarea medicală și psihologică a personalului din transporturi cu
responsabilități în siguranța circulației și a navigației

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. Prezentele Instrucțiuni privind examinarea medicală și psihologică a personalului din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației și a navigației – denumită în continuare siguranța circulației. - stabilesc condițiile în care se efectuează:

- a) – examinarea medicală și psihologică periodică a personalului cu responsabilități în siguranța circulației specifice fiecărui mod de transport;
- b) - examinarea medicală și psihologică la angajarea în funcții cu responsabilități în siguranța circulației;
- c) - examinarea medicală și psihologică la schimbarea locului de munca sau pentru participarea la cursuri de pregătire profesională dacă prin reglementări specifice fiecărui mod de transport aceste examene sunt prevăzute în mod expres;
- d) – controlul medical și psihologic la termenele de revizuire stabilite;

Art.2. Controlul medical și psihologic periodic, obligatoriu pentru personalul angajat în funcții cu responsabilități în siguranța circulației, la termenele stabilite în anexa nr.2, cuprinzând lista funcțiilor cu responsabilități în siguranța circulației și condițiile de examinare medicală și psihologică, se efectuează în cabinetele de specialitate din policlinicile teritoriale ale Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, în laboratoarele de psihologie teritoriale, în situații de excepție la nivelul formației mobile sanitare (tren sanitar), precum și de către Comisia medicală autorizată din Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială “General doctor aviator Victor Anastasiu”.

Art.3. Personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației. trebuie să fie apt din punct de vedere medical și psihologic. Se consideră a fi apte medical și psihologic pentru funcțiile din siguranța circulației persoanele care îndeplinesc baremurile de sănătate stabilite de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței pentru fiecare funcție în parte, conform anexei nr. 3, cuprinzând lista bolilor și a baremurilor utilizate pentru avizarea medicală și psihologică a personalului cu responsabilități în siguranța circulației.

Art.4. Dovada îndeplinirii condițiilor de aptitudine medicală și psihologică conform respectivelor baremuri se face prin avize medicale și psihologice eliberate de către comisiile medicale și psihologice de siguranța circulației din cadrul policlinicilor teritoriale, centrelor de diagnostic și tratament, laboratoarelor de psihologie și Spitalului Căi Ferate Witting, București, care aparțin rețelei sanitare proprii a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, precum și de către Comisia medicală autorizată din Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială “General doctor aviator Victor Anastasiu”.

Art.5. Avizele de aptitudine medicală sunt obligatorii și se obțin în urma examinărilor clinice de specialitate și a investigațiilor paraclinice, precum și a probelor funcționale stabilite în anexa nr. 4, cuprinzând metodele utilizate la examinarea medicală și metodologia de investigație psihologică utilizată pentru personalul cu responsabilități în siguranța circulației.

Art.6. (1). Prezentele Instrucțiuni sunt obligatorii pentru unitățile aflate sub autoritatea sau în subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

(2). Pentru unitățile care nu se află sub autoritatea sau în subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței respectarea prevederilor prezentelor Instrucțiuni este condiție obligatorie pentru acordarea licențelor sau autorizației de transport de către

autoritățile naționale, feroviare, rutiere, navale și aeriene aflate în subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

Aceste autorități vor colabora cu Direcția Medicală din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței în vederea realizării controlului aplicării prezentelor Instrucțiuni în respectivele unități cu ocazia emiterii licențelor și/sau autorizațiilor de transport.

Art.7. Persoanele juridice angajatoare au următoarele obligații .

- să asigure prezentarea personalului angajat în transporturi cu responsabilități în siguranța circulației, la examinarea medicală și/sau psihologică,
- să respecte recomandările comisiilor medicale și psihologice de siguranța circulației,
- să utilizeze personalul cu responsabilități în siguranța circulației, inclusiv în unitățile aflate în subordinea lor, numai conform avizelor medicale și psihologice deținute.

Art.8. Persoanele fizice, care prin activitatea lor au responsabilități în siguranța circulației., au obligația să se prezinte la examinarea periodică medicală și/ sau psihologică la data stabilită, conform programării.

Art.9. (1) Examenle medicale și psihologice se efectuează pe baza programărilor întocmite în conformitate cu solicitările scrise ale persoanelor juridice angajatoare, al căror personal este încadrat în funcții cu responsabilități în siguranța circulației.

(2). În vederea programării controlului periodic, persoanele juridice angajatoare, menționate la alin.(1), vor transmite în fiecare an comisiei teritoriale de siguranța circulației, până la data de 1 decembrie a anului în curs, tabelele nominale, în dublu exemplar, cu personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației, care are avize medicale și psihologice de aptitudine ce își pierd valabilitatea în cursul anului următor.

(3) Tabelele vor avea următoarele rubrici: număr curent, numele și prenumele, data nașterii, funcția din siguranța circulației și locul de muncă, vechimea în ani în funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației, data ultimului aviz primit.

(4) Comisia teritorială de siguranța circulației. va stabili programul de control periodic și va înscrie în tabelele primite data prezentării personalului, eșalonat pe toată durata anului, restituind până la data de 25 decembrie câte un exemplar, unităților respective.

(5) Prin derogare de la prevederile art.10 alin. (1) și (2) și art. 11, personalul navigator român îmbarcat pe navele sub pavilion român sau străin poate să:

- a) – efectueze examenle medicale și psihologice la sosirea în țară, dacă la data programării se afla pe o navă care era în afara țării;
- b) – efectueze controlul medical și/sau psihologic la altă comisie teritorială de siguranța circulației, decât cea la care a fost programat, dacă în momentul expirării avizului de aptitudine își desfășoară activitatea în zona de competență a acesteia;

(6). Pentru personalul nou angajat sau trecut într-o altă funcție, cu responsabilități în siguranța circulației ce nu a putut fi cuprins în tabelele prevăzute la alin.(2), persoana juridică angajatoare va asigura examinarea medicală și psihologică înainte de exercitarea funcției.

Art.10. Respectarea programării și prezentarea la controlul periodic medical și psihologic sunt obligatorii.

Art.11. În cazul școlilor de pregătire profesională pentru funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației din subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței unde examenle medicale și psihologice constituie condiție obligatorie de admitere, programarea pentru examinare se face de comun acord între comisia teritorială de siguranța circulației și conducerea școlii, la solicitarea scrisă a acesteia.

Art.12. (1) Avizele medicale pentru personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației vor fi înscrise în fișele medicale personale tip siguranța circulației, conform modelului din anexa nr. 5.

(2) Avizele medicale pentru personalul navigator cu responsabilități în siguranța circulației vor fi înscrise în certificatul medical personal tip siguranța circulației, conform modelului din anexa nr. 9.

(3) Aceste fișe, precum și avizele psihologice, vor fi păstrate în fișierul comisiei de siguranța circulației din policlinicile teritoriale ale Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, fiind centralizate în Registrul de evidență a siguranței circulației., ce va fi actualizat în funcție de mișcările de personal.

Art.13. Organele proprii de inspecție și control pentru siguranța circulației ale Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, respectiv Autoritatea Feroviară Română (AFER), Autoritatea Rutieră Română (ARR), Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) și Autoritatea Navală Română (ANR) vor verifica prin sondaj :

a) respectarea programărilor la examinarea periodică medicală și psihologică a personalului cu responsabilități în siguranța circulației din unitățile aflate sub autoritatea lor;

b) ca accesul la funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației să fie permis numai persoanelor apte din punct de vedere medical și psihologic, examinate conform prezentelor instrucțiuni.

c) ca utilizarea personalului cu responsabilități în siguranța circulației de către unitățile aflate în subordinea lor să se facă numai conform avizelor medicale și psihologice deținute.

Art.14. Organele sanitare de inspecție și control ale Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței vor verifica:

a) corectitudinea și actualizarea completării fișelor medicale personale tip siguranța circulației, a avizelor psihologice, precum și a Registrului de evidență a siguranței circulației. de la policlinicile teritoriale;

b) concluziile comisiei teritoriale de siguranța circulației și a Comisiei Centrale de siguranța circulației. și modul de rezolvare a contestațiilor;

c) controlul Registrului de evidență al inaptilor pentru funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației.

Art.15. Examinarea medicală și/sau psihologică la sesizare poate fi solicitată comisiei teritoriale de siguranța circulației, în scris, de către conducătorii persoanelor juridice angajatoare, sau de către organele de inspecție și control pentru siguranța circulației, prevăzute la art.13, în afara controlului periodic, atunci când se constată că personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației are comportament necorespunzător la locul de muncă, a produs accidente de circulație, prezintă afecțiuni care influențează capacitatea de muncă și/sau a beneficiat de concedii medicale prelungite de peste 45 de zile.

Art.16 Solicitarea examinării la sesizare pentru comisia teritorială de siguranța circulației. și laboratorul de psihologie, va fi însoțită de o fișă personală, conform modelului din anexa nr. 6, valabilă și pentru solicitările de reexaminare în urma contestațiilor la Comisia Centrală de siguranța circulației.

CAPITOLUL II

METODOLOGIA DE EXAMINARE ȘI AVIZARE MEDICALĂ ȘI PSIHOLAGICĂ

Art.17. Examinarea medicală și/sau psihologică se efectuează periodic în scopul verificării stării de sănătate, a gradului de dezvoltare a aptitudinilor și calităților psihice și fizice, la persoanele cu responsabilități în siguranța circulației, prevăzute în anexa nr. 2.

Art.18. Personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației se prezintă în policlinica teritorială cu adresa de trimitere de la serviciul personal al persoanei juridice angajatoare către comisia teritorială de siguranța circulației. În această adresă se specifică funcția din siguranța circulației pentru care va fi examinat, cât și tipul de examinare medicală și/sau psihologică (angajare, control periodic, schimbare de funcție, reangajare).

A. Examinarea medicală

Art.19. Examinarea medicală se efectuează în cabinetele de specialitate, pentru funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației. fiind obligatorie examinarea medicală în următoarele specialități:

- medicină internă;
- chirurgie generală;
- oftalmologie;
- oto – rino – laringologie (O.R.L.);
- neurologie;
- psihiatrie.

Art.20. Examinările clinice de specialitate menționate la art.19, vor fi completate, în mod obligatoriu, conform metodelor utilizate la examinarea medicală și metodologiei de investigație psihologică, prin probe funcționale specifice, prin investigații paraclinice ale laboratorului de analize medicale și laboratorului de radiologie – imagistică, conform anexei nr. 4.

Art.21. Cu excepția specialităților obligatorii menționate la art.19, în funcție de individualitatea cazului examinat, pot fi solicitate consultații interdisciplinare cu medici din alte specialități medicale sau chirurgicale.

Art.22. Pentru femeile angajate în funcțiile cu responsabilități în siguranța circulației este obligatoriu examenul ginecologic, în scop de prevenire a unor afecțiuni maligne cu localizare genitală, precum și a altor afecțiuni ginecologice care ar duce la limitarea capacității de muncă.

B. Examinarea psihologică

Art.23. Examinarea psihologică se efectuează conform metodologiei din anexa nr.4 în laboratoarele psihologice de specialitate feroviare și navale din rețeaua sanitară proprie a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței pentru personalul de siguranța circulației din sectorul feroviar și naval, la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială “General doctor aviator Victor Anastasiu” pentru personalul cu responsabilități în siguranța circulației din sectorul aerian și în laboratoare rutiere din rețeaua sanitară proprie a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, sau autorizate de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, pentru personalul de siguranța circulației din sectorul auto.

Art.24. Metodele de examinare și de elaborare a psihodiagnosticului în laboratoarele psihologice teritoriale și în Comisia Centrală de siguranța circulației. se stabilesc potrivit cerințelor funcției din siguranța circulației. pentru care s-a solicitat examinarea.

Art.25. (1) Examinarea psihologică constă din: anamneză, observație și aplicarea integral sau parțial de teste, probe colective, probe individuale la aparate, completate cu analiza psihologică a randamentului la locul de munca și de consiliere psihologică.

(2) Examenul psihologic trebuie să cuprindă minim 5 probe (teste creion - hârtie, aparate). Concluziile examenului psihologic vor fi înregistrate în caietul psihologic de către psihologul examinator și vor fi transmise comisiei teritoriale de siguranța circulației, după modelul avizului psihologic din anexa nr. 7.

Art.26. Examenul psihologic trebuie să urmărească evaluarea capacităților cognitive (percepție, memorie, gândire), a celor motrice (reactivitate, coordonare) și a celor integrative (atenție, emotivitate, motivație, structura atitudinal – valorică), de asemenea și psihodiagnoza aptitudinal specifică de lucru prin simulatoare și aparate de testare psihologică asistată de calculator, conform funcției pentru care se solicită examinarea.

Art.27. Conținutul examenului psihologic pentru personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației este determinat și diferențiat potrivit scopului urmărit: școlarizare, angajare, schimbare de funcție, control periodic, contestație și la sesizare.

C. Avize, recomandări și contestații

Art.28. (1) Comisiile medicale și psihologice de siguranța circulației vor elabora unul din următoarele avize de aptitudine medicală și psihologică, semnate conform modelelor din anexele nr.8 și 7:

a) APT (medical, psihologic) pentru.....

(funcția din siguranța circulației)

Acest aviz se elaborează pentru candidații la examene în școli și personalul din transporturi cu responsabilități în siguranța circulației care corespund medical și psihologic și pot fi școlarizați, angajați, reangajați, menținuți sau schimbați în funcția din siguranța circulației.

b) APT cu restricții (medical, psihologic) pentru

(funcția din siguranța circulației.)

Acest aviz restrictiv medical se elaborează pentru personalul cu responsabilități în siguranța circulației care prezintă afecțiuni medicale și/sau chirurgicale, care limitează exercitarea funcției din siguranța circulației la capacitate maximă.

Acest aviz restrictiv psihologic se elaborează pentru personalul cu responsabilități în siguranța circulației pentru diminuarea potențialului aptitudinal psihologic.

c) APT cu recomandări (medical, psihologic) pentru

(funcția din siguranța circulației)

Acest aviz se elaborează pentru personalul cu responsabilități în siguranța circulației pentru care medicii specialiști sau/și psihologii indică anumite recomandări în vederea exercitării funcției din siguranța circulației la capacitate maximă.

Recomandările pot cuprinde și reducerea intervalului de timp dintre 2 controale periodice, precum și dispensarizarea pentru anumite afecțiuni cronice.

d) INAPT (medical, psihologic) pentru

(funcția din siguranța circulației)

Acest aviz se elaborează pentru candidații la examene în școli sau personalul din transporturi, care nu corespund din punct de vedere medical și psihologic pentru școlarizare, angajare, reangajare sau menținere în funcția din siguranța circulației pentru care s-a solicitat examinarea.

e) INAPT TEMPORAR pentru

(funcția din siguranța circulației)

Se va prezenta pentru

(1) Acest aviz are caracter provizoriu și se emite în cazul internărilor în spital pentru afecțiuni medicale și chirurgicale ce necesită tratament, concediu medical, recuperare medicală.

(2) În caz de internare, o copie a biletului de ieșire din spital se va anexa la fișa medicală personală tip siguranța circulației în vederea prezentării la comisia teritorială de siguranța circulației pentru elaborarea avizului medical de aptitudine/inaptitudine pentru funcția din siguranța circulației.

(3) După această perioadă persoana respectivă se va prezenta pentru reexaminare la medicul specialist care a recomandat retragerea temporară.

Art.29. Aceste avize medicale și psihologice de aptitudine/inaptitudine se semnează de către președintele comisiei teritoriale de siguranța circulației și se completează în 4 exemplare: un exemplar va fi păstrat la dosarul personal din fișierul de siguranța circulației, un exemplar va fi trimis persoanei juridice angajatoare, un exemplar va fi trimis dispensarului medical de stație CF, depou, triaj, port, aeroport unde este arondat angajatul prin locul de munca și un exemplar va fi trimis persoanei fizice examinate, care are obligația să anunțe medicul de familie. Ultimele 3 exemplare vor fi trimise în termen de maxim 5 zile de la data semnării de către președintele comisiei teritoriale de siguranța circulației.

Art.30. Avizul de *INAPT TEMPORAR*, care are caracter provizoriu va fi urmat obligatoriu de un aviz cu caracter definitiv *APT/INAPT*, după rezolvarea afecțiunii medicale, care a determinat retragerea temporară.

Art.31. (1) În cazul unor avize de *INAPT* sau *APT cu restricții*, comisia teritorială de siguranța circulației va înștiința în termen de 24 de ore persoana juridică angajatoare, care îi va aduce la cunoștință angajatului.

(2) În aceste avize se va menționa posibilitatea de contestație, termenul de efectuare a acesteia, precum și locul unde se va depune contestația.

(3) Contestația se poate face în termen de 30 zile la direcția de specialitate din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, de către persoanele juridice angajatoare, la solicitarea scrisă a persoanelor fizice care contestă avizul medical sau psihologic și va fi însoțită de o recomandare din partea unității angajatoare.

(4) Direcția Medicală va comunica acordul pentru reexaminarea medicală sau psihologică, persoanei juridice angajatoare, Comisiei Centrale de siguranța circulației și comisiei teritoriale de siguranța circulației.

(5) Comisia teritorială de siguranța circulației va transmite Comisiei Centrale de siguranța circulației, în termen de 30 zile, documentația medicală sau psihologică în care vor fi raportate motivele care au condus la stabilirea avizului contestat.

(6) Comisia Centrală de siguranța circulației, din Spitalul Căi Ferate Witting București va comunica persoanei juridice angajatoare, data programării cazului pentru reexaminare.

(7) După reexaminarea cazului la Comisia Centrală de siguranța circulației, avizul medical și/sau psihologic definitiv va fi completat în 2 exemplare, dintre care unul va fi păstrat de către Comisia Centrală și unul va fi trimis comisiei teritoriale de siguranța circulației, unde s-a elaborat avizul inițial și care va proceda în continuare conform prevederilor art.29.

Art. 32. Examinarea medicală și psihologică a personalului aeronautic din aviația civilă care deține/solicită o licență aeronautică și este cuprins în funcții care au efect direct sau indirect în siguranța zborului, se efectuează astfel:

– **pentru personalul navigant cu brevet/certificat și licență de funcționare, personalul operativ de dirijare, control și informare a traficului aerian – CTA** (pozițiile 137-151 din anexa nr.2) examinările sunt efectuate de către o Comisie medicală autorizată din Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială “General doctor aviator Victor Anastasiu”, în baza reglementărilor internaționale și naționale aplicabile;

– **pentru personalul operativ de meteorologie aeronautică-POMA** (pozițiile 152-202 din anexa nr.2) examinările sunt efectuate de către comisiile medicale și psihologice aparținând policlinicilor din rețeaua sanitară proprie a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, dotate corespunzător și autorizate conform normelor legale în vigoare.

Art. 33. La elaborarea Instrucțiunilor privind examinarea personalului cu responsabilități în siguranța navigației s-au avut în vedere prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii privind examinarea medicală și psihologică:

- Convenția nr.147/76 privind standardele minime la bordul navelor comerciale.
- Convenția nr.73/46 privind examinarea medicală.
- Convenția nr.164/87 privind protecția sănătății și îngrijirea medicală (navigatori).
- Convenția ILO/WHO/D2/1997 “Ghid pentru organizarea examinării medicale înainte de îmbarcare și periodic pentru navigatori”.

CAPITOLUL III DISPOZIȚII FINALE

Art.34. În cazul examinării medicale și psihologice de siguranța circulației pentru admiterea în școli, angajare, reangajare sau schimbarea din funcție, medicul de familie din dispensarele de medicina generală din rețeaua sanitară proprie, va elibera o adeverință medicală de boli cronice, care va fi prezentată comisiei teritoriale de siguranța circulației.

Art.35. (1) Medicii de familie care au înscrise pe lista proprie persoane cu responsabilități în siguranța circulației sunt obligați să comunice printr-o adeverință medicală, conform modelului din anexa nr.10, comisiilor teritoriale de siguranța circulației toate modificările de sănătate care atrag după sine, incapacitatea temporară de muncă (concediu medical sau internare), mai mare de 45 de zile.

(2) În funcție de gravitatea afecțiunii medicale sau/și chirurgicale care a determinat incapacitatea temporară de muncă, comisia teritorială de siguranța circulației va elabora unul dintre avizele medicale de aptitudine menționate.

Art.36. (1) La recomandarea comisiilor medicale și psihologice teritoriale de siguranța circulației, persoanele declarate inapte, retrase temporar sau cu aviz restrictiv pentru siguranța circulației vor fi trimise pentru recuperare, prin internare și tratament în spitale, centre de diagnostic și tratament, precum și în centre de recuperare a capacității de munca ale rețelei sanitare proprii a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, sau vor beneficia de asistență psihologică în vederea reorientării profesionale în cadrul laboratoarelor de psihologie ale rețelei sanitare proprii a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

(2) La externarea din unitățile sanitare se vor face recomandări, în scris, personalului cu responsabilități în siguranța circulației, pentru prezentarea obligatorie la comisiile medicale și psihologice de siguranța circulației, în vederea reevaluării aptitudinii medicale și psihologice, în cazul concediilor medicale mai mari de 45 de zile.

Art.37. Neprezentarea la controlul periodic la termenele precizate, atrage după sine retragerea temporară de la exercitarea funcției a personalului cu responsabilități în siguranța circulației de către conducătorul persoanei juridice angajatoare în baza comunicării primite de la comisia teritorială de siguranța circulației.

Art.38. În vederea definitivării cercetărilor unor accidente sau evenimente grave în transporturi, la solicitarea poliției și a parchetului, unitățile sanitare din rețeaua Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței sunt autorizate să efectueze expertizarea medicală și/sau psihologică pentru persoanele care exercită funcții din siguranța circulației.

Art.39. Controlul periodic medical și psihologic al funcțiilor cu responsabilități în siguranța circulației pe grupe de vârstă se va efectua astfel:

- pentru grupa de vârstă cuprinsă între 18-45 de ani controlul periodic se va efectua conform Anexei nr.2 ;
- pentru grupa de vârstă peste 45 de ani controlul periodic medical se va face la un interval de 1 an, iar controlul psihologic la 3 ani ;
- pentru grupa de vârstă peste 40 de ani la personalul din transporturile aeriene cu responsabilități în siguranța circulației, controlul periodic medical se va efectua la un interval de 1 an, iar controlul psihologic la 3 ani.

Aceste controale se vor efectua în scopul depistării precoce a afecțiunilor medicale și psihologice.